Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 75. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 20-го КВІТНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, APRIL 20, 1956. No. 75. VOL. LXIII.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПІДТРИМАЛА „ВЕТО" ПРЕЗИДЕНТА

ПРОТИ „ВЕТА" ГОЛОСУВАЛИ ТІЛЬКИ 202 КОНҐРЕСМЕНИ, А ЙОГО ПІДТРИМАЛИ 211 ГОЛОСІВ

Вашингтон. — Палата Репрезентантів підтримала „вето" Президента проти фармерського законопроєкту більшістю 211 до 202 голосів. — Демократи мали більшу поразку, ніж її сподівалися, бо їм не тільки не вдалося здобути більшости двох третіх голосів для перемоги над „ветом" президента Айзенгавера, але не мали в цій справі звичайної більшости. Деякі демократичні конґресмени з рільничих стейтів вважають цей внесок демократичного проводу за грубу помилку, і передбачають, що республіканці використають цей свій успіх як корисний для себе матеріял в виборчій кампанії, і твердитимуть, що ухвалений Конґресом фармерський законопроєкт дійсно „був злий", коли Палата Репрезентантів потвердила „вето" Президента. Тепер Конґрес буде нараджуватися над законопроєктами про „земельний банк", які вніс уряд і окремі сенатори та конґресмени до Сенату і Палати Репрезентантів. Згідно з урядовим законопроєктом фармери мали б діставати з гори винагороду за ті акри землі, яких не будуть управляти для зменшення фармерської продукції. Сенатська Комісія для Рільничих Справ запросила секретаря рільництва Езру Тефта Бенсона на переслухання, — чому Президент зголосив „вето" проти фармерського закону. Голова цієї комісії сенатор Аллен Дж. Еллендер твердить, що Бенсон „нечесно" поступає, коли пропонує збільшити допомогу фармерам хоч запаси рільничих продуктів зовсім не зменшилися. Уряд старається вплинути на демократів в Конґресі, щоб якнайскорше погодилися на прийняття законопроєкту про „земельний банк", щоб фармери могли з нього скористати ще в цьому виборчому році. За внеском уряду в Сенаті є вже понад 40 сенаторів, а в Палаті Репрезентантів десятки конґресменів. В Сенаті законопроєкт про „земельний банк" вніс республіканський сенатор Джордж Д. Ейкен, а в Палаті Репрезентантів республіканський конґресмен Кліффорд Р. Говп, який голосував проти уряду в справі фармерського законопроєкту. Згідно з цими законопроєктами на „земельний банк" треба б признати видатки в сумі 1,200,000,000 долярів. Президент передбачає, що фармери могли б дістати вже в цьому році коло 500,000,000 долярів за неуправлені акри землі і тим способом могли б збільшити свої прибутки. В загальному поліпшилася ситуація для уряду на „фармерському фронті", яка виглядала дуже поважно зараз після того, як Президент поставив „вето" проти фармерського законопроєкту.

Ніксон твердить, що Айзенгавер врятував економіку країни

Ню Йорк, Н. Й. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на прийнятті Фундації Бренд Неймс в готелі Валдорф-Асторія в Ню Йорку і твердив, що це заслуга президента Айзенгавера, що американська економіка не пішла шляхом націоналізації і соціялізму, до чого змагали попередні демократичні уряди. Уряд Айзенгавера звільнив приватну ініціятиву з урядових обмежень, твердив Ніксон, і це стало найважливішим фактором того, що „ми тепер користаємо з найкращої економічної доби в історії цієї держави." Історія запише ці роки уряду Айзенгавера як роки про відворот з-під державної контролі економічного життя і буде це вважати за головний успіх республіканців, бо вже за кілька років національна продукція дійде до рекордової суми 500,000,000,000 долярів. Віце-президент передбачав, що останнє „вето" Президента проти фармерського законопроєкту здобуде і політичну популярність, бо воно оправдане. На цьому прийнятті було присутніх 1,700 осіб із 37-ох стейтів, які були делеґатами рекламових і купецьких фірм. Промову Ніксона передавала радіостація MBS. Віце-президент підкреслив, що „багато американців, без огляду на партійну приналежність, вдячні людині (Айзенгаверові), яка принесла країні мир і небувалий досі добробут, а також чесність, гідність і достойність для уряду в Вашингтоні". — Попередній президент Геррі С. Труман, казав Ніксон, тільки збільшував державні видатки і дбав про те, щоб поширювати контролю уряду на щораз то нові ділянки економіки країни.

Адмірал Бирк про ролю фльоти в атомовій війні

Ню Йорк, Н. Й. — Шеф морських операцій адмірал А. Бирк, промовляючи на прийнятті бувших офіцерів фльоти в „Юніон Клюбі" в Ню Йорку, заявив, що значення фльоти значно зросло в цій добі атомової зброї і керованих ракет. Всі оборонні пункти і бази на суходолі наражені на знищення ворожими керованими ракетами, а воєнні кораблі зможуть плавати по океанах як рухомі твердині і вести малі війни та відплатні акції, маневруючи по безмежних водних просторах. Адмірал Бирк сказав, що фльота мусить постійно поліпшуватися, потребує більше далекосяжних радарів і сонарів, ліпшої техніки для нищення мін і кращих засобів комунікації.

Від керованих ракет треба буде ховатися під землею

Вашингтон. — Адміністратор Цивільної Оборони Вел. Пітерсон заявив на Підкомісії Урядових Операцій в Палаті Репрезентантів, що американці мусітимуть ховатися під землею від міжконтинентальних керованих ракет з водневими бомбами. Такого роду міжконтинентальні керовані ракети, — сказав Пітерсон, — будуть напевно готові через п'ять років, і тоді небезпечно буде залишатися близько тих міст і районів, які можуть бути ціллю для ворожих налетів. Найкраще буде тоді евакуюватися з тих міст і районів. Деяке забезпечення можуть дати добрі бомбосховища, але вони не дадуть певности, що заатакований район зможе пережити напад, зроблений керованими ракетами.

ІДЕН ВІТАЄ СОВЄТСЬКИХ ВІДВІДУВАЧІВ

Британський прем'єр Антоні Іден вітає на лондонському аеродромі Хрущова і Булґаніна, що їх американська і брітійська преса називає „комівояжерами"

СТАЛІН БУВ АҐЕНТОМ ЦАРСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

Сталін був до 1913 року на службі царської поліції — твердить колишній комісар большевицького НКВД, Александер Орлов, який утік з СССР на рік перед вибухом другої світової війни. Він дізнався про це від свого близького свояка Зіновія Каценельсона, який займав відповідальне становище в НКВД в Україні. Документи про участь Сталіна в царській тайній поліції знайдено в архівах охрани. Ці документи передано двом членам Політбюра компартії України Станиславові Косіорові і генералові Якірові. Цей останній мав передати фото головного документу маршалові Тухачевському, який з черги поділився інформацією з генералом Гамарніком. Сталін дізнався про це і тоді саме розпочалась „чистка" в червоній армії, якої жертвою впали м. ін. Тухачевський, Якір, Гамарнік і 5 інших генералів та 5,000 старшин. Сталін ціле життя боявся, щоб не виявилась його праця для царської охрани і тому винищував кожного, кого підозрівав, що той міг мати якісь інформації про це. Широко оповідає про це на сторінках останнього числа найбільш поширеного в ЗДА ілюстрованого журналу „Лайф" названий Александер Орлов, який признається, що працював в НКВД як комісар під іменем Лев Лазарєвич Нікольський. Пояснення до його ревеляцій подає американський журналіст Айзик Дон Левін.

СОВЄТСЬКИХ ГОСТЕЙ ПРИЙНЯЛИ В ЛОНДОНІ ХОЛОДНО Й ФОРМАЛЬНО

Лондон. — Одинаково в порті Портсмут, як у Лондоні на залізничій стації Вікторія, Булґанін і Хрущов зустріли в середу 18 квітня ц. р. холодне й формальне привітання однаково збоку англійських офіційних кіл, як публіки. Англійська широка публіка взагалі не цікавиться приїжджими — у Портсмуті, що нараховує чверть мільйона мешканців, вийшло до порту кільkасот осіб, а в Лондоні перед залізничною стацією зібралось не більше 2,000 цікавих. Хоч у Портсмуті, на привітання совєтського кружляка „Орджонікідзе", яким приїхала совєтська делеґація та який вплинув до порту у товаристві двох совєтських нищильників „Совершенний" і „Смотрящій", віддано 125 гарматніх стрілів, проте ніодин із приявних в порті кораблів не вивісив прапору ані не затрубів на знак привіту. Між нечисленними окликами збоку публіки було однаково стільки прихильних, що ворожих. Зрештою, порт, залізнича стація, готель „Клеридж", де замешкали большевики, і вулиці, якими вони проїжджають, є так сильно бережені, а то й частинно ізольовані кордонами поліції, що нема місця для маніфестацій чи демонстрацій. У Портсмуті привітав приїжджих від уряду лорд Рідінґ, а на стації Вікторія прем'єр Іден і міністер закордонних справ Ллойд. Іден обмежився до суто формального привітання з висловленим надії, що відвідини приїжджих совєтських вождів уможливлять наради, які будуть корисні для міжнародної ситуації. Коментатори звертають увагу на те речення в короткій промові Ідена, де згадувалось, що від часу запрошення Хрущова й Булґаніна в липні мин. року в Женеві „сталось у світі багато поважних подій". Цей зворот пояснюють, як натяк на невдачу минулорічної Женевської конференції закордонних справ у справі з'єднення Німеччини, напруження на Середньому Сході в наслідку постачання Совєтами зброї Єгиптові, лайливу пропаґанду Хрущова й Булґаніна під час їх подорожі по півдні Азії і т. п. події. Булґанін у відповіді заявив про охочість Совєтів до „приязних взаємин" з Англією „як також із З'єдиненими Державами, Францією і іншими країнами". Під адресою Англії Булґанін сказав ще комплімент на тему її „наукових і культурних здобутків" та совєтсько - англійського „воєнного побратимства". В перший день перебування большевицьких гостей в Лондоні не було ще ділових нарад. Відбулась тільки у вузькому гурті вечеря в готелі Клеридж, яку — поза передбаченим „поділом годин" — заініціював міністер закордонних справ Ллойд. З обох сторін взяло участь у тій вечері тільки кілька осіб і не говорено там про ніякі ділові справи. Совєтським гостям показувано ще деякі особливості Лондону. Прохожі англійці здебільша взагалі не звертали уваги на оточені поліційними мотоциклями авта. Перші наради передбачено на четвер 19-го квітня. Одним з оригінальних проявів демонстрації проти приїзду большевиків було дарування делеґатами Ліґи Льоялістів Імперії прем'єрові Іденові дерев'яної ложки довгої на 10 стіп і помальованої на срібний кольор: це натяк на вислів Шекспіра в його „Комедії помилок", що той, хто їсть разом з чортом, мусить мати довгу ложку. Майже вся західня преса принесла світлину тієї „ложки".

Бравнелл закликає американські держави до виміни інформацій про комуністичну загрозу

Даллас, Тексас. — генеральний прокуратор Герберт Бравнелл закликав на річних зборах Товариства Американських Адвокатів, на яких були представники майже всіх американських держав, щоб країни західньої півкулі для поборювання комуністичних впливів, обмінювалися інформаціями про діяльність комуністів. Бравнелл сказав, що ЗДА радо поділяться своїми інформаціями про комуністичну діяльність з представниками інших американських держав. Він твердив, що при скоординованій співпраці американських держав удасться стримати підривну діяльність комуністів на цій півкулі.

Передбачають бюджетову надвишку в сумі двох більйонів

Вашингтон. — Спільна Конґресова Економічна Комісія передбачає бюджетову надвишку в цьому фінансовому році в сумі 2,000,000,000 долярів. Ця надвишка буде на багато більша від тієї, яку передбачав президент Айзенгавер в своєму бюджетовому зверненні в січні цього року. Ця комісія передбачає, що господарська звишка буде продовжуватися, але не можна пропонувати зменшити податки, бо тоді загрожувала б інфляція валюти, бо люди видавали б більше грошей і тим способом їх обезцінювали б. Рада Економічних Дорадників оцінила, що продукція товарів і вартість виконаної праці становитиме в першій чверті цього року коло 399,000,000,000 долярів в річному відношенні. В останній чверті попереднього року вартість її була дещо менша і становила 397,300,000,000 долярів. Але це збільшення в цьому році не настало внаслідок поширення продукції тільки внаслідок збільшення цін.

Виставка сучасної української книжкової графіки в Торонті

Торонто (Канада). — В п'ятницю дня 20-го квітня ц. р. о год. 8 вечора відбудеться в Торонті, Онт., (Канада), відкриття Виставки мистців сучасної української книжкової графіки, влаштованої Об'єднанням Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ), Редакцією дитячого журналу „Веселка" та місцевим Літературно - Мистецьким Клюбом. У виставці, яка триватиме від п'ятниці 20-го квітня до неділі 29-го квітня ц. р., беруть участь українські мистці ЗДА, Південної Америки, Канади й Европи. Виставка розташована в залі Українського Народного Дому, 191 Липпинкат Стріт у Торонті. Виставка буде відкрита кожного дня від год. 6-ої до 10-ої вечора, і в неділі від год. 10-ої ранку до 10-ої вечора. Обговорення виставки і доповідь про українську книжкову графіку з окремою увагою на мистецько-графічне оформлення дитячої книжки відбудеться в п'ятницю 27-го квітня ц. р. о год. 8-ій вечора у виставковій залі.

Д-Р ВАСИЛЬ ТИСЯК НА ГОСТИННИХ ВИСТУПАХ У ЗДА

Д-р Василь Тисяк, широковідомий з українських та европейських сцен оперовий співак - тенор, що тепер постійно живе в Канаді, приїхав на короткий час до ЗДА та дасть ряд гостинних концертів, зокрема в Ню Йорку, Нюарку, Трентоні і Филаделфії. Концерт в Ню Йорку відбудеться вже в найближчу неділю, 22-го квітня, в залі Українського Народного Дому о год. 8-ій ввечорі.

Москва депортує далі українських і молдавських селян до Казахстану

Ню Йорк. — Кореспондент відомого американського щоденника „Ню Йорк Таймс" Джек Реймонд повідомляє у своїх кореспонденціях з Кишинева, що акція переселювання селян на цілинні землі в Казахстані триває далі і що досі виселено туди 8,000 родин. Представники адміністраційної влади в т. зв. молдавській совєтській республіці заявили Реймондові, що совєтська влада „заплянувала" переселити до Казахстану на протязі найближчих 5 років ще яких 30,000 людей і що там „так добре", що мало хто з „переселених" вертається назад, хоч і такі випадки є. В Казахстані, за словами молмолдавських комуністів, колгоспники мають можливість заробляти двічі стільки, що в самій Молдавії. По містах і селах Молдавії розліплені заклики до масового виїзду в Казахстан, в яких обіцюється „добровольцям" усякі привілеї, позички на закуплення інвентаря і худоби і навіть те, що вони могтимуть там жити своїми національними групами, працювати у своїх „власних" колгоспах і навчати своїх дітей у „власних" школах рідної мови.

ЗДА приступили до Економічної комісії Баґдадського пакту

Тегеран. — З'єдинені Держави, відмовившись підписати Баґдадський пакт і таким чином стати його рівнорядним партнером, вступили проте до Економічної комісії держав, які пов'язані цим пактом: Англії, Туреччини, Іраку, Ірану і Пакістану. Офіційне повідомлення про це на конференції держав Баґдадського пакту, що від понеділка цього тижня відбувається в столиці Ірану Тегерані, підбадьорило учасників конференції, розчарованих первісною відмовою З'єдинених Держав приступити до того союзу. Приступлення ЗДА до Економічної комісії пакту потверджує готовість З'єдинених Держав тісно співпрацювати з названими державами в економічних справах та помагати їм передусім постачанням різних товарів і технічними силами.

Совєти запросили з викладами до Москви проф. Якобсона — колишнього російського еміґранта

Вашингтон. — Вперше в історії комуністичного режиму в СССР совєтський уряд запросив відвідати Москву колишнього втікача з Совєтського Союзу, старого російського еміґранта. Таке запрошення одержав російський славіст Роман Акобсон (Джекобсон), тепер професор Гарвардського Університету і натуралізований американський громадянин. Роджений в кол. Росії, проф. Роман Якобсон закінчив університетські студії у Москві. Еміґрувавши з Совєтського Союзу в 1920 році, Якобсон переїхав до Праги, де продовжував свої студії, і потому до ЗДА, де став професором слов'янських мов і літератур. Він є автором цілої низки праць із славістики і тепер його запрошено до Совєтського Союзу з пропозицією влаштувати доповіді для совєтських учених і друкувати свої праці в совєтських наукових журналах. Одержавши таке запрошення, Якобсон заявив, що він мусить вичекати на ближчі інформації і щойно тоді висловиться в цій справі. Роман Якобсон народжений 1896 року і походить з жидівського роду. В політичних колах розцінюють це „запрошення", як нову спробу Москви доказати, що в Совєтах існує свобода науки і що між СССР і Заходом немає ніякої залізної заслони.

В АМЕРИЦІ

● **У частині Ню Йорку,** Бронксі, два учні середньої школи посварилися під час гри в кошівку і 16-річний Рендолф Ловренс пробив 18-річного колеґу Генрі Смита ножем, внаслідок чого він помер у шпиталі. Директор школи заявив, що Лоренс, найстарший між 9-ма дітьми в родині Лоренсів, був добрим учнем.

● **Американський новілєтяр** Вільям Фолкнер, відзначений нагородою Нобеля, відмовився публічно дебатувати з письменником неґритянського походження д-ром В. Е. Б. Дю Буа про скасування окремих шкіл для кольорових дітей. Фолкнер недавно заявився проти негайного скасування цих шкіл і тепер твердить, що не хоче диспутувати на цю тему, бо ні один із дискутантів не переконає свого противника.

● **Республіканський** конґресмен із стейту Кензас, Еррет П. Скрівнер, заявив у Конґресі, що польська шинка, імпортована то ЗДА, зовсім не смакує американським фармерам. В 1954 році ввезено до ЗДА 20,305,000 фунтів польської шинки на суму 17,500,000 долярів, а закуплено в ЗДА товарів для Польщі на суму лише 4,000 долярів.

● **Сірий ведмідь** недалеко Анкораджу на Аласці загриз на смерть двох мисливців 53-річного Еверетта Кенделла і 56-річного Ллойда Л. Пеннінґтона. Гадають, що ці мисливці подратували ведмедя, який щойно прокинувся з зимового сну.

● **26-го квітня** промовлятиме в Принстонському університеті, Н. Дж., Олджер Гісс на тему „Значення Женеви". За день перед тим католицька організація Аквінська Фундація зорганізує виступ журналіста Вілларда Едвардса, який промовлятиме проти Гісса.

● **У Джерзі Сіті, Н. Дж.,** помер 76-річний Фрідерік Барр якого вважали всі за нуждаря і давали йому милостиню. Поліція знайшла в його мешканні 2,450 долярів готівкою і банкові книжки на тисячі долярів. Фрідерік Барр лежав чотири дні, поки сусіди закликали поліцію.

● **Коло Еллевілю, Джорджія,** тягарове авто з'їхало зі шляху і перевернулось, внаслідок чого згинули два чоловіки і коло 60 штук телят, які везли цим автом.

● **Адлей Е. Стівенсон** заявив, що його наймenують на кандидата на президента вже в першому голосуванні на Крайовій Демократичній Номінаційній Конвенції.

„Українці в Північній Америці" — новий документальний фільм Б. Солука

Ню Йорк. — Б. Солук, відомий, молодий і енерґійний фільмовий продуцент з Канади, показав тут минулої середи, 18-го квітня, в залі Літературно-Мистецького Клюбу, перші образи із свого невикінченого ще документального фільму: „Українці в Північній Америці". Фільм цей становить монтаж знятих на місцях українських церков, установ, редакцій, торговельних підприємств та деяких важливіших подій в більших осередках українського життя в Канаді і З'єдинених Державах і цілком відповідає назві фільму, бо є справді знятим на фільмову тасьму вартісним і вимовним документом про український стан посідання та з українського життя в цих двох американських країнах, у яких тепер перебуває головна маса українських переселенців.

Б. Солук фільмує

П. Б. Солук доповнює цей фільм ще новими кадрами і після його викінчення та забезпечення відповідним коментарем і звуком, цей фільм буде не тільки поважним та вартісним історичним документом, але й цікавим та атракційним розваговим показом. Фільм показано тільки для обмеженого кола громадян.

Об'єднання Прихильників і Союз Учасників Визвольної Боротьби України об'єдналися в одну організацію

Ню Йорк. — В суботу 14 квітня ц. р. відбулися в Ню Йорку загальні збори Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України (ОПБВУ) й одночасно теж загальні збори Союзу Учасників Визвольної Боротьби України (СУВБУ). На зборах обидвох організацій вирішено об'єднатися в одній спільній організації під спільною назвою „Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України". Увечорі цього ж дня відбулася доповідь інж. О. Лоґуша п. н. „Завдання ОПБВУ на тлі сучасної політичної дійсности". Після цих зборів на другий день, у неділю 15 квітня, відбулися вже спільні загальні збори членів обидвох організацій, на яких переведено їх формальне злиття в одну організацію. На зборах обрано Головну Управу ОПБВУ під проводом інж. О. Логуша, як голови, в складі: О. Труш д-р О. Данко, інж. Б. Чайковський, інж. С. Процик, Г. Бакуменко, д-р М. Прокоп, М. Скасків, М. Михайлів і Т. Теряхівський. До Політичної Ради, що її очолює проф. К. Кононенко, увійшли: З. Матла, О. Мороз, проф. Ю. Бобровський, інж. Потішко, професор Л. Шанковський, інж. Я. Пришляк і д-р Р. Борковський.

В СВІТІ

● **З нагоди вінчання** Райніє III з Ґрейс Келлі, від вівтірка до четверга включно в Монако двічі на день безплатно роздають на вулицях вино. Також безплатний вступ до кінотеатрів всіх розвагових місць. До порту в Монако з куртуазійною візитою причалили американський, англійський, італійський і французький нищильники. З Парижу на телефонічний виклик літаком прибули поліційні детективи, бо до князівства Монако в зв'язку з урочистостями з'їхалось стільки „висококваліфікованих" міжнародних злодіїв, що раз - у- раз гинуть дорогоцінності й гроші приїжджих весільних гостей.

● **У Москві,** на недавньому прийнятті в мадярському посольстві, вперше появилась донька колишнього мадярського комуністичного диктатора Белі Куна, якого Сталін зліквідував в 1937 р., як „троцькіста". Вона, як виявилось, живе під ім'ям і прізвищем — Анна Краснова. Беля Куна „реабілітували" в лютому ц. р.

● **Славна Пізанська вежа** в Італії, одне з „чудес світу", побудована на початку 13 сторіччя, буде „перебудована". Властне, її розберуть, а на тому самому місці поставлять таку саму сталево - бетонової конструкції на міцному фундаменті. Від 1907 р. похила вежа почала обхилюватись по 0,027 ц. річно. В 1940 р. вода підмулила фундамент, і, хоч його скріплено, в 1946 році вода знову його підмулила. Пізанська вежа — одна з найбільших архітектурних цінностей Італії, будівничі якої славні на весь світ.

● **Ірляндська амбасада** в Лондоні дістала анонімовою поштовою посилкою вкрадений минулого тижня в лондонському музеї образ французького маляра-імпресіоніста вартости $28,000. Образ вкрали ірляндські студенти, які вважають, що англійці безправно забрали його Ірляндії. Ірляндський амбасадор негайно звернув образ музеєві.

● **У доках в Брікстемі,** в Англії, вже готовий кадовб корабля „Мейфлавер II", будованого точнісінько за зразком „Мейфлавера", що в 1620 р. прибув до Плимуту з 104 „пілґрімами" і 21 членом залоги. За вийнятком радіостації і новітніх компасів, весь виряд, одяг залоги й пасажирів, посуд і т. д. — будуть такі самі, як у 17 ст. Подорож їу наступному році до Плимуту триватиме також два місяці, тільки на „Мейфлавер II" їхатиме менше осіб, як у 1620 р. Проте, досі зголосилось вже понад 1,000 охочих. Всі кошти будови корабля, виряду і подорожі несуть англійці.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗНОВУ СХОВАЛИ ОПУДАЛО

Минулого вівтірка, 17-го квітня, комуністична преса опублікувала заяву про ліквідацію т. зв. Комуністичного інформаційного бюра, загальновідомого під скороченою назвою Комінформу. Цю заяву підписали центральні комітети комуністичних партій Болгарії, Італії, Мадярщини, Польщі, Румунії, Совєтського Союзу, Чехословаччини і Франції. „Ліквідацію" Комінформу мотивується тим, що він „вичерпав свою діяльність". Вістка про це не має жадного реального значення, вона фактично нічого не змінює і є тільки ще одним совєтським пропаґандивним трюком. Все ж таки це дає нагоду пригадати деякі речі з підривної комуністичної роботи, тісно зв'язаної з цим тепер знову схованим опудалом.

Уся підривна робота комуністичної Москви в світі велась до 1943-го року під фірмою т. зв. Комуністичного інтернаціоналу, відомого під назвою Комінтерн. Цей Комінтерн, який пожирав величезні суми, здирані часто разом зі шкірою з закріпаченого населення поневолених Москвою країн, був тільки створеним і керованим Москвою опудалом-франкенштайном, за яким Москва приховувала свої міжнародні злочини. Мовляв, усією підривною роботою комуністичних п'ятих колон у вільних країнах керує Комінтерн. Це опудало стирчало, а під його фірмою вела Москва свою акцію у вільних країнах аж до 1943-го року. Між іншим, після воєнної змови Сталіна з Гітлером у 1939-му році, Москва поставила це комінтернівське опудало на службу тієї змови і інтенсивно вела в світі, зокрема в Америці та в інших, тоді ще невтральних країнах, акцію проти „інтервенції" у війні проти союзної з Москвою гітлерівської Німеччини.

Справа змінилася, коли воєнні змовники, Гітлер і Сталін, вхопили один одного за горло. Москва вже цілком втрачала дух, і тільки альянтська допомога врятувала її. Кон'юнктуральний союз із західніми альянтами забезпечив Москві ідеальні умовини для безпосередньої підривної акції в „союзних" країнах. Комуністичні партії були „союзні", але, разом з всілякими совєтськими „місіями", славно-явно вели підривну акцію, включно з викраданням найбільших державних секретів. Комінтернівське опудало було в таких обставинах зайве, і Москва в 1943-му році могла спокійно його сховати, тим зробивши приємність своїм використовуваним і обманюваним на всі лади союзникам.

Після війни ситуація знову змінилась. Почала виявлятись ганебна зрада комуністичних п'ятих колон у вільних країнах, ведена й керована безпосередньо Москвою. Рівночасно почалась холодна війна між Москвою і Заходом, отже знову зайшла потреба комінтернівське опудало показати і знову за нього сховатись. Це сталося в 1947-му році, коли це опудало появилося вже під назвою Комінформ.

Які причини викликали заяву про нову „ліквідацію" Комінтерну-Комінформу? Західня преса з'ясовує їх досить правильно і логічно. Комінформ скомпромітував себе з юґославським Тітом, якого викинув був зі свого складу, але з яким не дав собі ради, бо Тіто, завдяки Заходові, не злякався опудала. Від деякого часу Москва знову намагається здобути Тіта і робить йому приємність тим, що ховає своє опудало. Це — одне. Друга справа, що могла вплинути на сховання комінформівського опудала, це московська хитрість з політикою співіснування та зв'язані з цією політикою теперішні відвідини Хрущова і Булґаніна в Англії. Незручно було б двом бандитам говорити про співіснування в тіні Комінформу, що є виразником і символом прихованої за словом співіснування совєтської мети: завоювання і підкорення Кремлеві всього світу. В додатку, формальне розв'язання Комінформу може послужити совєтській пропаґанді ще й як арґумент „доброї волі". Наводиться ще й третю причину: зробити „приємність" соціялістам, яких Москва намагається звести тепер у поодиноких країнах разом з комуністичними п'ятими колонами в „народний фронт". Комінформ був одною з головних перешкод у цих намаганнях.

Очевидно, що „ліквідація" Комінформу є тільки грубими нитками шитою новою хитрістю Москви, якої сьогодні вже навіть найбільш наївні не беруть серйозно. До речі, цю „ліквідацію" західні спостерігачі вже давно передбачали, а Сідні Грусон, кореспондент „Н. Й. Таймсу" в Белґраді, ще 25-го березня заповів цю ліквідацію. Отже, формальне проголошення заяви про розв'язання Комінформу не було вже навіть новиною. Сховали опудало, яке вже всі знали і якого ніхто не боявся.

БОЛЯЧКА ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

У п'ятницю 13 квітня ц. р. ґенеральний прокуратор Герберт Бравнелл зізнавав на Сенатській підкомісії для справ іміґрації у зв'язку зі зверненням Президента до Конґресу з 8 лютого ц. р. про ревізію зобов'язуючого міґраційного законодавства. Центральним пунктом пропонованої ревізії є зміна все ще зобов'язуючого ключа встановлювання щорічної іміґраційної квоти, який у практиці допускає до ЗДА щорічно 154,657 осіб на постійне перебування, щоб на майбутнє ця квота була підвищена до 219,461. Крім цього, у посланні Президента говорилось про цілу низку постанов Іміґраційного і Національного Акту (The Immigration and Nationality Act) 1952 року, званого популярно законом МекКаррена-Волтера, що їх треба б змінити для полегшення в'їзду до ЗДА.

Іміґраційна проблема — це одна з хронічних болячок американського законодавства за останніх 35 років. Пригадаймо, що спершу З'єдинені Держави взагалі не встановлювали ніяких обмежень для в'їзду іміґрантів. Навіщо було вводити якісь обмеження, коли на всьому просторі населення ЗДА нараховувало в 1790 р. 3,929,214 осіб! Іміґраційну статистику заведено взагалі щойно 1821 року, і за другу декаду 19-го сторіччя приїхало до ЗДА на постійне поселення 143,000 людей. Ця цифра постійно зростала. Від 1881 до 1890 року приїхало до ЗДА вже 5,250,000 осіб, а в першій декаді 20-го сторіччя — кругло 3 мільйони. Уряд комісара („комишенера") іміґрації створено лише в 1864 році, а 3 серпня 1891 р. створено уряд суперінтендента іміґраційних справ. 3-го серпня 1882 року введено перше обмеження для іміґрації — позбавлено права в'їзду осіб, караних за кримінальні переступи. 16-го жовтня 1918 року додано до катеґорії осіб, що не мають права в'їзду до ЗДА, також — анархістів. Взагалі ж іміґраційне законодавство, наставлене на врегулювання і обмеження іміґраційного руху, походить з кінця першої світової війни. Та лише 19 травня 1921 року прийнято іміґраційний закон, який, ввівши систему щорічних квот для іміґрантів за їх державною приналежністю, створив підставу й тепер зобов'язуючого закону.

Цей закон з 1921 року прийняв за ключ обраховування щорічної квоти — 3% числа осіб, народжених від чужинецьких батьків за статистикою в ЗДА з 1910 року. В 1924 році змінено цей закон в тому дусі, що прийнято за підставу статистику білого населення з 1920 року. Визначено водночас максимум для щорічної іміґрації — 154,657 осіб. І ця квота у практиці зобов'язує по нинішній день. Тому, що друга світова війна припинила майже зовсім переселенський рух, виключивши з нього передусім терени Середньої і Східньої Европи, і тому, що одним із траґічних наслідків останньої війни було масове явище втікачів із країн з-поза залізної завіси, 25 червня 1948 року ухвалено т. зв. ДП-Акт, який допускав 205 тисяч „переміщених осіб" впродовж двох років. Коли виявилось, що цей закон не розв'язав проблеми втікачів і залишив напризволяще масу осіб, що зареєструвались на виїзд, а не могли виїхати, бо вичерпалась названа квота, 28 червня 1951 року прийшло доповнення до ДП-Акту, яке підвищило квоту 205 тисяч до 341 тисячі. Для облегшення долі втікачів Конґрес прийняв закон з 7 серпня 1953 року, Акт Допомоги Втікачам (Рефюджі Реліф Акт), що допустив до переселення 209,000 нових іміґрантів. 31 серпня 1954 р. окремим додатком до РРА підвищено квоти для деяких національностей (італійці, греки, голляндці) і деяких катеґорій (сироти). Переселенська акція за тим законом ведеться ще й тепер. Практично, українці мають змогу спровадити з-поміж еміґрації в Европі велику більшість бажаючих, які відповідають приписам РРАкту. Але загальний іміґраційний закон, це т. м. принципова справа.

Незалежно від названих двох законів, прийнятих, як сказано, під натиском післявоєнного явища втікачів у Середній та Західній Европі і, частинно, на Далекому Сході, ухвалено згаданий закон МекКаррена-Волтера у 1952 році. Цей закон був дуже оспорюваний з уваги на його строгі приписи, що утруднюють в'їзд до ЗДА, так, що кол. президент Труман заклав був проти нього своє „вето". І хоч Конґрес потвердив цей закон всупереч спротиву тодішнього президента, Д. Д. Айзенгавер, кандидуючи восени 1952 року, взяв під увагу ту болячку і в своїй виборчій кампанії обіцяв перевести, на випадок приходу до влади, зміну цього закону в ліберальному напрямку. 3-го вересня 1954 року Президент дійсно підписав додаток до цього закону, який дещо злагіднив його, перекинувши на американських консулів за кордоном прероґативу вирішувати окремі випадки, особливо щодо т. зв. кримінальних переступів (напр., чи покарання в'язницею за крадіж хліба в Німеччині є злочином, який виключає право в'їзду). Однак, в основному закон МекКаррена-Волтера залишився незмінний. Звернення Президента з 8 лютого ц. р. мало саме на увазі основне поліпшення цього закону, не тільки збільшенням щорічної загальної іміґраційної квоти на 65,000, але й відкиненням деяких таких несправедливостей існуючого квотового закону, що ось, напр., французька в'їздова квота майже „чиста" (бо французи масово не переїздять до ЗДА), а людина, що їде на польську державну квоту, мусить ждати три-чотири роки, знову ж грецька квота вже тепер вичерпана до 2017-го року. В міґраційному законі залишилась надалі упривілейованість для північно-західних европейських народів (англійці, ірляндці, скандинавські народи, голляндці), зате пошкодовані східні й південні, хоч, напр., в Італії, близької союзниці З'єдинених Держав, переселення є одним із засобів боротьби проти хронічного безробіття. Залишилась також особливо прикра для нас, українців, система поділу іміґрантів за державною, а не національною приналежністю.

Проте, як виходить з голосів американської преси, яка вітає ініціятиву Президента і суґестії ґенерального прокуратора, проєктовані зміни не мають великих шансів на успіх в Конґресі. Голова сенатської підкомісії, сен. Джеймс Істленд, демократ з Міссіссіпі, який є теж головою повної правничої комісії (на місце померлого недавно сен. Кілґора з Вест Вирджінії), поставився „дуже холодно" до висновків Г. Бравнелла. Особливо ж ворожо і гостро виступає проти всяких основних і поважних змін іміґраційного закону його співавтор, сен. Франсіс Волтер, демократ із Пенсилвенії, голова комісії для дослідження не-американських дій та дорадник у правничій комісії і її підкомісії для іміґраційних справ. Він — як висловився редакційний передовик в „НІТаймсі" — боронить існуючий закон „з завзятістю тигриці, що боронить своїх дітей". А тому, що до виборів уже розмірно небагато часу, видно, що й уряд не буде мобілізувати публічної опінії за зголошеним своїм внеском, і що справа взагалі не буде поважно й основно дебатована в цій каденції Конґресу, за винятком може тих невеличких змін, що їх запропонує сам сен. Волтер. Проте, справа іміґрації — це справа живих людей, які стукають до „золотих воріт", і тому вона залишиться актуальною аж до справедливої її полагоди.

АКАДЕМІЯ НАУК СССР ПРОТИ ПРОФ. К. МЕННІНҐА

Інститут філософії Академії Наук СССР випустив працю Я. Дмитерка п. з. „Суспільно-політичні і філософські погляди Т. Г. Шевченка" (російською мовою). Ця книга є підсумком усіх фальсифікацій про Шевченка, які тепер „узаконила" найвища наукова установа СССР. В трьох місцях цієї книжки згадується ім'я проф. К. Меннінґа, як злісного фальсифікатора української історії і літератури, зокрема творчости Шевченка. На стор. 14-ій пишеться: „У ЗДА останніми роками був виданий „Кобзар" Шевченка з коментарями, які грубо перекручують історію життя і творчости поета. Там же вийшла і „Історія України" Кларенса Меннінґа, співробітника Колумбійського університету, також автора ряду інших праць про українську літературу і про Шевченка. Цей історик навмисне перекручує історію України і творчість її національного поета."

У цій книзі праці проф. К. Меннінґа постійно в'яжеться з діяльністю українських „буржуазних" учених, які дістають підтримку від „американських істориків української літератури".

На стор. 54-й говориться: „Буржуазні націоналісти і ідеалісти — Куліш, Грушевський та їхні соратники, а в наші дні фальсифікатори української історії, на зразок згаданого К. Меннінґа та його однодумців, твердили і твердять, що матеріялізм чужий українському народові . . ."

На стор. 159-160 автор безпорадно намагається довести, що російський критик В. Бєлінський був приятелем українського народу і його літератури, що „українські націоналісти — Грушевський, Огоновський, Левицький, Хвильовий і інші доказували протилежне": що Бєлінський неґативно ставився до Шевченка. „Це ж саме твердить і Кларенс Меннінґ", — зауважує автор.

Антиукраїнська настанова Бєлінського загальновідома. Ця настанова освітлена не лише в українській, а також і в російській публіцистиці. Зрештою самі писання Бєлінського про це свідчать. Російський журнал „Время" (ч. 2, 1861) писав, що в час, коли жив Т. Шевченко, „Бєлінський неґативно-вороже і насмішливо (ставився) . . . в ім'я централістичних засад до існування малоросійської літератури."

Цікаве в цій справі те, що, обвинувачуючи в фальсифікації проф. К. Меннінґа, ця книжка відразу по своєму виході сама стала жертвою чергового „перегляду історії". Її якщо вже не вилучено, то в найближчому часі вилучать з обігу, як фальсифікат. (лл)

ДЯДЬКИ ОТЕЧЕСТВА ЧУЖОГО

На протязі багатьох сторіч Україна дала багато сил і талантів російській імперії. Без перебільшення можна сказати, що в перших лавах будівничих Росії стояли українці — Безбородьки, Розумовські і цілі десятки, а то й сотки „дядьків отечества чужого", як це схарактеризував їх Шевченко. Вийшовши з українських родів, вони не для страху, а за совість служили чужій ідеї, віддавали всі свої сили і всю свою снагу чужому державному будівництву.

Два тижні тому 1 квітня ц. р. на французькій Рівієрі помер на 67-му році життя один з таких типових дядьків отечества чужого — відомий російський діяч і політик, потому фінансовий експерт світового маштабу Михайло Терещенко. Син Івана Терещенка і внук відомого українського багатія і мецената, фундатора київських шкіл й Історичного Музею Миколи Терещенка (1820-1903) — до свідомого політичного українства себе не зараховував. Одержавши основну і широку освіту в університетах Ітонському (Англія), Ляйпціґському (Німеччина) і Московському в ділянках економії і права, він після смерти батька Івана перейняв керівництво усім велетенським, придбаним дідом і батьком, маєтком: цукроварні і млини по всій Україні, копальні вугілля в Донецькому басейні, власна залізнича лінія (Москва-Київ-Вороніж), десятки тисяч десятин землі тощо. Сам Михайло побільшив цей маєток, розбудовуючи великі копальні соли в Бахмуті.

Полюбивши замолоду музику (був добрим піяністом), Михайло Терещенко відійшов незабаром від господарських справ і присвятив себе вповні театральному й оперовому мистецтву. В тому напрямку працював теж, займаючи становище урядовця для спеціяльних доручень при дирекції царських театрів Теляковському і керуючи потому самостійно російськими оперними театрами.

Коли почалася перша світова війна, Михайло Терещенко покинув службу на царському дворі і перейшов на працю до Червоного Хреста. Зараз після зайняття російськими військами Галичини приїхав до Львова, де зорганізував й очолював відділи Червоного Хреста. Згодом став предсідником київського відділу Воєнно-промислового комітету і потому переїхав до Петербургу на пост заступника предсідника тамошнього Воєнно-промислового комітету, де й застала його Лютнева революція. Із створенням російського Тимчасового Уряду він став одним із його міністрів, займаючи спочатку пост міністра фінансів, а потому — після димісії Мілюкова — становище міністра закордонних справ. На цьому становищі Михайло Іванович Терещенко, тоді 28-річний мужчина, виявив не тільки свою високу інтеліґенцію й освіченість (він володів свобідно всіма головнішими европейськими мовами), але і блискучий дипломатичний хист. На цьому теж становищі, як міністрові закордонних справ, Терещенкові довелося відіграти деяку ролю і в українських справах. Разом з Керенським і міністром внутрішніх справ Іраклієм Г. Церетеллі він переговорював з тодішнім українським урядом Центральною Радою і 12 липня 1917 року приїздив до Києва, де після довших розмов Центральна Рада проголосила свій Другий Універсал, в якому повідомляла населення України, що Тимчасовий уряд визнає право українського народу на самовизначення і стверджувала, що вона є проти відділення України від Росії. Під час цих переговорів представники Тимчасового уряду (Керенський, Терещенко і Церетеллі), погоджуючись на те, щоб Генеральний Секретаріят Центральної Ради виконував адміністраційну владу на українській території, вимагали водночас дуже категорично збереження єдности армії і виключного права всеросійської конституанти вирішувати такі справи, як земельну реформу і питання державного ладу в Україні.

На становищі міністра закордонних справ Терещенко перебув шість місяців. З приходом до влади большевиків він попав до в'язниці і, вирвавшися з неї, еміґрував у Західню Европу. Використовуючи давні зв'язки і свою добру економічну освіту і досвід, Терещенко почав співпрацю з видатними капіталістами і промисловцями Европи — такими, як директор „Банку Англії" Барк, відомий шведський „король сірників" Кройґер та інші. Одружившися з своячкою Івара Кройґера, Михайло Терещенко став незабаром представником „Банку Англії" в Австрії і ліквідатором збанкрутованого австрійського банку „Кредіт-Анштальт" і потому президентом скандинавського фінансового концерну, до якого належали велетенські плянтації кокосових горіхів й фабрики кокосової олії в Мозамбіку (Африка). Жив у згаданій португальській колонії, то на Мадаґаскарі, то на французькій Рів'єрі, де й помер. Користувався славою доброго фінансиста й економіста. Перебуваючи на еміґрації, політикою не займався, зокрема не брав участи в діяльності російської еміґрації. Як і замолоду — від господарських справ тікав до музики і театру. З Україною — землею його батьків і країною їхньої невсипущої діяльности в'язали його вже тільки спогади.

Так минувся ще один із тих, що заблистівши метеором на фірманенті російської імперії, все своє знання і всі свої велетенські здібності віддав чужій, неукраїнській справі.

ГЕН. БАТОВ — КОМАНДУВАЧ КАРПАТСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОКРУГИ

З початком цього року командування Закарпатською військовою округою перебрав генерал П. І. Батов. На цьому місці він замінив маршала І. Конєва, що став командиром спільних військових з'єднань сателітів і СССР, створених на зразок західнього НАТО. Маршал Конєв був і залишається командувачем усіх суходільних військ СССР. Маршал Конєв займав таке для нього незначне становище командувача Закарпатської військової округи з огляду на велике стратеґічне й політичне значення цього району. Головна кватира Закарпатської військової округи міститься у Львові. Західні області України є вогнищем українського національно-визвольного руху, місцем народження УПА, тому Москва і доручає командування цим районом надійному росіянинові.

Новий командувач Закарпатської округи П. Батов є висуванцем теперішньої московської кліки. В березні 1955 року Рада Міністрів СССР підняла його в ранзі, надавши звання повного армійського генерала. На останньому 19-му з'їзді компартії України ген. Батов був вибраний членом Центрального Комітету. Верховний Совєт Української ССР в січні затвердив новий закон про зміни конституції. Серед нового списку міністерств значиться і Міністерство оборони України, хоч невідомо, що це міністерство має робити і хто його очолює.

Тепер територія України поділена на такі військові округи: Таврійську (командувач ген. І. Людніков), Київську (маршал Чуйков), Одеську (ген. А. Радзієвський) і згадану Закарпатську. Харківської округи вже не існує.

Як видно, військовими округами на Україні командують росіяни. Військовики українського походження служать переважно поза межами України. Герой другої світової війни ген. Д. Лелюшенко командує Забайкальською військовою округою, а членом військової ради округи є ген. М. Вишневський. Командири й рядові бійці цієї округи укомплектовані у великій кількості українцями. Герой Сталінґраду, теперішній маршал А. Єременко, командувач Сибірською військовою округою, а ставши в березні 1955 року маршалом, більшість часу проводить у Москві, займаючи там якесь становище. Маршал К. Москаленко командує Московською військовою округою, а маршал Тимошенко — Білоруською. Маршал А. Гречко, що раніше командував Київською військовою округою, тепер комадує групою совєтських військ у Східній Німеччині. Членом військової ради Уральської округи є генерал В. Шманенко. Балтійською фльотою командує адмірал А. Головко. Членом військової ради Тихоокеанської фльоти є контрадмірал Я. Почупайло. В міністерстві оборони в Москві працює маршал авіяції С. Руденко.

У Прибалтиці, на Кавказі і в Україні, де національно-визвольні рухи найбільше непокоять Москву, командування військами перебуває в російських руках. А неросійські військові кадри висилається навмисне поза межі їхніх національних територій. Це — виразно імперіялістичне господарювання військовими кадрами. Московська преса постійно твердить, що неросійські народи безмежно віддані своєму російському братові. В дійсності ж справжнім довір'ям Москви користуються лише російські командири, яких вона висилає на найвизначніші місця.

Л. Лиман

Антін Ковалисько

„ХИМЕРНА ДИТИНА"

(Пам'яті невіджалуваного пок. директора Дениса Коренця)

(2)

Після Богослуження вертаємось до школи, збираємось в залі, на почеснім місці за столом сідає візитатор Заґаєвський, удекорований якимись польськими відзначеннями, побіч нього дир. Коренець і ще хтось з учителів. Частина учнів засіла в шкільних лавках, а частина стоїть на залі. Директор коротко відкриває „свято" і віддає слово учителеві - польоністові, який відчитує якийсь невеличкий уривок з писань Пілсудського. „Академія" проходить швидким темпом. Ось ще виступає учень і зачинає деклямувати намічений в програмі віршик. Та не встиг він закінчити першої строфки віршика, як почувся із задніх лавок, де сиділи старші учні, стукіт ногами, щокищо „дискретний". Директор, чи хтось з учителів „хотів запобігти лихові" і сказав на голос „прошу спокій", чи „тихо". Та це викликало якраз протилежні наслідки. Стукіт став голоснішний, зчинилась метушня і гамір, декляматор урвав, як ножем врізав, замішався десь між своїми товаришами і зник. Ми всі, себто директор і вчителі, стоїмо безрадно, Заґаєвський встав і перейшов до учительської залі. Після виходу Заґаєвського буря поволі втихає і учні починають розходитись, деякі переляканї, а деякі підсміхуючись. На бідного дир. Коренця таке закінчення „свята" в приявності представника польської державної влади, до того людини нам в основному прихильної, не могло вплинути добре. Він схвильований сказав тільки до молоді, з жалем, коли вже на залі трохи заспокоїлось: „То я вас рятую і вам помагаю, де і як можу, а ви мені так віддячуєтесь, що валите школу". В канцелярії візитатор не робив нікому з нас докорів, скоренько попрощався і відійшов. Всі ми після цього нетерпляче і з цікавістю очікували реакції кураторії. Та довго було тихо. Щойно згодом прийшов з кураторії повізитаційний звіт Заґаєвського, в якім він подавав вислід візитації, оцінку рівня науки. Було там і признання, але була й критика за недоліки вчителів. На кінці звіту було таке: „Був я теж приявний 19 березня на шкільнім святі школи, з нагоди ім'янин маршала Йосифа Пілсудського. Свято мало поважний і спокійний хід, тільки при кінці програми було чути легкий шум (по-польськи „шмери") в останніх лавках залі". Гарні були це „шмери". Заля гуділа як в часах обструкцій наших послів у віденськім парляменті, а тут згадано тільки про „шмери". Я і досі не знаю, чи Заґаєвський — один із білих круків серед педагогів, справді замняв цілу справу. Він дир. Коренця надзвичайно поважав. А може писав одно для замилення нам очей, а інше доповідав усно кураторові. Я схиляюсь радше до здогаду, що Заґаєвський хотів дійсно справу замняти, бо пізнав я його пізніше за німецької влади у Львові, працюючи близько з ним в колишній львівській Кураторії (за німців „Абтайлюнґ Віссеншафт унд Унтерріхт"). Він був референтом і інспектором польського, а я — українського торговельного шкільництва в Галичині. Була це направду людина чесна, об'єктивна і справедлива.

Та польська поліція перед війною добре слідкувала і пильно „опікувалась" Торговельною Школою. Вона точно реєструвала і знала, який то небезпечний і нельояльний елемент приймає дир. Коренець до школи, як то в школі „святкується" державні свята, що не вивішується навіть на шкільнім будинку державного прапора, скільки то учнів школи, чи слухачів Курсу Абітурієнтів вмішаних в політичні процеси і т. д. і т. д. Знала, очевидно, поліція і про хід „свята" в приявності Заґаєвського, який мусів себе якось асекурувати, отже написав про „шмери". Реєстр доносів поліції був уже, мабуть, дуже великий, бо врешті в 1934 році польське міністерство освіти зажадало від концесіонара Школи, себто Т-ва „Рідна Школа", зміни на становищі директора Торговельної Школи. В 1934 р. відійшов теж передчасно і з невияснених причин на емеритуру д-р Заґаєвський, хоч він проти того сильно боронився, і реактивували його знову на пост візитатора для польських торговельних шкіл щойно німці в 1941 році.

Директор Коренець не вносив рекурсу проти вимоги польського міністерства і в липні 1935-го року передав управу Торговельної Школи авторові цих рядків. Та зв'язку з Торговельною Школою дир. Коренець не зривав, викладав далі на Курсах Абітурієнтів теорію й історію кооперації і помагав своєму наступникові та вчителям школи своїми цінними радами то досвідом, допомагав теж завдяки своїм впливам серед кооперативних кругів абсольвентам школи влаштуватись на працю, за яку перед війною не завжди було легко, і був гордий, коли абсольвенти Школи і Курсів Абітурієнтів вибивались на чільні місця в українському економічному житті. Дир. Коренець був цілою душею відданий праці в Торговельній Школі, не жалів ні часу, ні труду, ні нервів і працював майже безкорисно та з посвятою. Торговельна Школа була наче його дитиною і то химерною, яку психологія і педагогіка окреслює дитиною, що її важко „провадити", виховувати.

Моя співпраця з Денисом Коренцем належить до найкращих споминів, і я завжди згадую цю скромну, шляхетну людину, зразкового педагога і великого громадянина з найбільшою пошаною і пієтизмом.

УКРАЇНСЬКА ГРАФІКА І ДИТЯЧА КНИЖКА

Об'єднання Працівників Дитячої Літератури з його редакцією журналу для дітей „Веселка" — видання Українського Народного Союзу, готують українському громадянству Канади і ЗДА вийимкову імпрезу: виставку сучасної української графіки з особливою увагою на ілюстрацію дитячої книжки. Виставка почнеться в Торонто, де її відкриття наступить у п'ятницю, 20 квітня о год. 8 вечора в залі Українського Народного Дому. Виставка буде відкрита до 29 квітня, потім переїде до Монтреалю, звідтіль до Ню Йорку й інших більших скупчень української іміграції.

Запланована виставка — чи не перша в нас із таким окремим спрямуванням. Показати сучасну українську графіку широким колам громадянства з одночасним указанням на її ролю для мистецького оформлення книжки — це значить розкрити одну із світлих сторінок української культури й духовости, розкрити і ті славні традиції української книжкової графіки, що своїми початками сягають до давніх наших рукописних книг, а які найшли своє блискуче вивершення в працях великого Нарбута і які є джерелом творчого наснаження сучасних наших творців графічного мистецтва. І це графічне мистецтво, присвячене і виявлене в книжці для дитини — це одна із тих священих місій, що їх мас сповняти кожне, особливо національне в своєму ґрунті мистецтво: це передавати од роду в рід духову спадщину, як вияв духа нації і як її форматора. В такому аспекті дитяча книжка не тільки як мистецтво — це своєрідне священнодіяння, яке в незаторкнену і несплямлену ще душу дитини мас внести осяйне світло краси і зворушення-захвату цією красою, — красою рідного світу, красою рідного мистецтва. Тут і виринає в усій силі проблема ролі мистця-графіка в дитячій книжці (особливо в еміграційних умовах) і ролі самої вже книжки, власне як масового й одного з безпосередніх, сказати б, носіїв, „пропаґаторів" рідного мистецтва, і з другого боку, добавмо, проблема шкідливої ролі, напр., таких немистецьких перевидань, як ось „Казка дітям невелика про курчатко й про шуліку", а недавно ще й „Веселої праці" О. Судомори.

„Книжок дитячих неубутні чари." Ці слова з одного із сонетів М. Зерова багатьом із нас пригадують наші найкращі книжки з часів дитинства, і одною з таких книжок є напевне оця з чарівною красою своїх картин — свого рідного українського мистецтва, — „Війна грибів з жуками" О. Судомори. Ось так „неубутні чари" мистця, заворожививши змалку душу, володіють нею вже всеньке життя із непереможною силою і визначують раз на завжди основи для сприймання образотворчого мистецтва, а ще, зокрема, рідного мистецтва з його такими особливостями, що хоч їх і не завжди та не кожному окреслити словами, але які таки зразу ж відчуваються, як власне особливості нашого українського мистецтва і нашого світу. І тут мистець-графік сповнив якнайкраще і якнайгідніше свою священну місію.

Сучасна українська графіка і дитяча книжка — це одна із важливих проблем нашого мистецтва і нашої національної педагогіки сьогодні. Цій проблемі в нас досі не присвячували належної уваги. Її тільки подекуди — в міру скромних можливостей — розв'язувало реальними фактами — своїми виданнями в можливо найкращому мистецькому оформленні ОПДЛ, а тепер це саме діло продовжує Український Народний Союз у видаваному ним дитячому журналі „Веселка", в якому за короткий відносно час найшлися сотні праць ряду наших мистців-графіків.

Запланована виставка нашої сучасної графіки має на меті не тільки звернути ближчу увагу широких кол громадянства на цю ділянку нашого мистецтва, але й на проблему, поставлену в заголовку і заторкнену в оцій статтейці. Проблема ця вимагає ширшого обговорення і — головне — конкретної розв'язки в формі цієї нашої рідної дитячої книжки, що і своїм мистецтвом слова і мистецтвом графічного оформлення мас полонити душу української дитини на все життя неубутними чарами рідного українського світу.

Б. Гошовський

Хроніка Трентону, Н. Дж.

Святочна Академія в пам'ять Т. Шевченка відбулася в нашому місті в суботу, дня 31-го березня ц.р. в залі Українсько-Православної Церкви Св. Тройці при 824 Еделяйн Стріт. На програму вечора склалися: виступ мішаного хору при Українсько-Православній Церкві Св. Юрія Переможця під керівництвом пані Антоніни Шавлач, який відспівав „Заповіт", „Реве та стогне" та „Думи мої, думи мої". Вступне слово виголосив — настоятель Церкви Св. Юрія Переможця о. Микола Лящук, доповідь — проф. Іван Сенько. Деклямували: учні школи при церкві Св. Юрія Переможця: „Під Каневом" — Володимир Борисенко, „Мені тринадцятий минув" — Іван Ніс, „Розрита Могила" — Ярослав Стрибко. Окремі деклямації виголосили: „Чигирин" — панна Леся Понятишин і „Псальми" — панна Люба Гоєвич. Мішаний Хор при церкві Ст. Йосафата під керівництвом п. Івана Вігуна відспівав дві пісні: „Сонце Заходить" і „Три шляхи". Учні школи при церкві Св. Йосафата виступали в інсценізації „Дитяча Присяга". Заключне слово сказав настоятель церкви Св. Тройці — о. прот. Михайло Запаринюк. Мистецькою точкою програми був виступ скрипачки пані Дарії Кузик, солістки филаделфійської оркестри під проводом д-ра Антона Рудницького, що при фортепіяновому супроводі панни Христі Ковшевич відіграла І-у частину „концерту на скрипку Е-моль" оп. 64 — Мендельсона. Концерт закінчено відспіванням національного гимну. Цю імпрезу влаштовував „Об'єднаний Комітет Українського Громадянства міста Трентону". Дохід з академії призначено на цілі НТШ і УВАН.

Союз Українок Америки — відділ ім. Кн. Ольги впродовж останнього часу виявив себе назовні влаштуванням: 14 січня ц.р. „Маланки", 4 березня — „Діточої Маскаради" і 18 березня Святочними Сходинами в пам'ять 500 українських жінок з Кінґір. До участи в Святочних Сходинах були запрошені діючі на терені Трентону жіночі організації та церковні сестрицтва. На програму сходин зложилися: вступне слово — голови відділу пані Орисі Бованко, доповідь — пані Людмили Сердюк, слово — пані Ніни Самокішин, схвалення резолюцій та відспівання національного гимну. Усі імпрези відбулися в галі Українсько - Католицької Церкви Св. Йосафата при 1195 Дуц Евеню, а дохід із двох перших забавових імпрез призначено на допомогу дитячому садкові в Шонґав у Німеччині, який залишається під патронатом відділу. Відділ мас 39 членів. Заг. Збори відбудуться в травні ц.р.

Організація Оборони Чотирьох Свобід України — відділ в Трентоні, відбув свої Загальні Збори в неділю 26 лютого на яких обрано нову Управу відділу в складі: голова — мгр. Роман Ганінчак, заст. голови — мгр. Богдан Ковшевич, секретар — п. Богдан Дубик, скарбник — п. І. Саґан, культ.-осв. референт — пані Анна Войцун. Заходом нової Управи відділу відбуваються що певний час публічні доповіді на загально національні, суспільні, релігійні, політичні та літературні теми. Досі відбулася доповідь пароха церкви Св. Йосафата о. Теодозія Атаманюка п. н.: „Християнська мораль як основа світогляду", ред. Богдана Кравцева — „Розстріляні і заслані українські поети". На черзі доповіді: Генерал Павло Шандрук — „Мілітарна підготовка української молоді на еміґрації", проф. Іван Вовчук — голова ООЧСУ в ЗДА — доклад на загальнополітичні теми. Заходами відділу в найближчому майбутньому має бути відкритий на площі ООЧСУ біля церкви Св. Йосафата при 1195 Дуц Евеню кіоск, в якому продаватимуться книжки, часописи, картки, а також охолоджувальні напитки і морозиво. Управа відділу зміратиме цією дорогою до зібрання фондів на будову Дому, якого нестача в нашому місті дається дошкульно відчувати.

Організація Української Молоді „Пласт" — Станиця в Трентоні відбула свої річні Загальні Збори в неділю, дня 29. січня ц.р. На Зборах був приявний голова Краєвої Пластової Старшини в ЗДА пл. сен. Богдан Кравців. Обрано нову Старшину Станиці до якої ввійшли: пл. сен. Ярослав Лабка — станичний, пл. сен. Ірена Скрипчук — кошова, пл. сен. Стефанія Ґец — скарбник, ст. пл. Оксана Цимик — писар, ст. пл. Роман Мицик — кошовий. Члени Станичної Ради: пл. сен. Іван Костюк, пл. сен. Ярослав Лабка, ст. пл. Іван Гафткович. Заходами Старшини Станиці відсвятковано в дні 29 січня Роковини Бою під Крутами, пластовим апелем, на якому від КПС був приявний голова пл. сен. Богдан Кравців. Спільно з молодечими організаціями СУМА і ОДУМ пластова молодь віддала честь крутянським героям на окремому Вечорі в дні 5 лютня. 31 березня члени Станиці брали участь у академії на честь Т. Шевченка, а в неділю 1-го квітня окремими пластовими сходинами відсвятковано пам'ять Т. Шевченка.

Організація Демократичної Української Молоді — Філія в Трентоні, проявляє діяльність в осьяких напрямках: В часі Різдв'яних Свят заколядовано 146 дол. з чого по 20 дол. передано ЗУАДК-ові та на фонд допомоги Пані Олександрі Петлюровій, 106 дол. на допомогу українським науковцям у Европі. Члени Філії брали участь у спільному святкуванні 22 січня та у Шевченківському Вечорі. 5 лютня за ініціятивою Філії відбулося на спілку зі СУМА і ПЛАСТ-ом святкування пам'яті Крутянських Героїв. 17 березня влаштовано забаву з танцями, з якої дохід призначено на організаційні цілі. Управа Філії обрана на Заг. Зборах в дні 11 грудня м.р. складається: голова — п. Анатолій Хоменко, заст. голови — п. Генрих Кальман, секретар — п. Петро Сенько, фін. референт — п. Валя Руть, член — п. Юрій Олексіїв. Контрольна Комісія: п. Олександер Кириченко, п. Ася Сенько і п. Михайло Великорідько. В найближчому майбутньому Філія задумує влаштувати Свято Українського Моря та включитися в загально громадське святкування пам'яті Симона Петлюри.

юко.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА ІЗ ЗБІРКИ ПАНСТВА КОЧАНІВ У ДЖУЛІЄТ, ІЛЛ.

Правління Каледжу Ст. Френзис у Джоліет, Ілл., влаштувало тритижневу виставку творів українського мистецтва із збірки відомих наших колекціонерів Осипа й Анастазії Кочанів з цієї ж місцевости. На виставці заступлені твори церковного мистецтва (ікони, ліхтарі, фелони) з з XVII-XVIII сторіч, українське малярство і графіка (зокрема одна з найповніших на терені ЗДА збірка творів образів і графік Олени Кульчицької) й українське народне мистецтво (кераміка, вишивки, писанки, вироби з дерева). Виставка, яка почалася в неділю 8 квітня ц. р., проходить з великим успіхом і місцева англомовна преса подала про неї прихильні оцінки. Панство Кочани одержали запрошення влаштувати таку ж виставку в Шикаґівському Університеті, де вона буде відкрита заходом українських студентів дня 29 квітня ц. р.

Проф. Володимир (Сергій) Городецький

(ПОСМЕРТНА ЗГАДКА)

Дня 9 квітня ц. р. відійшов від нас видатний український науковець, професор Володимир (Сергій) Городецький. Народився він 1885 року на Поділлі. Після закінчення природничого факультету Московського університету та Петровсько-Разумовської с.-г. академії (1913 р.) він цілком присвятив себе науково-дослідній, педагогічній та громадській діяльності. І ця його невсипуща діяльність тривала понад сорок років. Як професор він працював у різних сільсько - господарських інститутах (кам'янець-подільському, київському, житомірському) а останніми роками, перед еміграцією під час другої світової війни, — в Вілоруській академії наук (Менськ), що надала йому ступінь доктора с.-г. наук.

Уже на еміграції, після війни, він був професором Українського Технічно-Господарського Інституту (в Реґенбурзі) та Українського Інституту в Ню Йорку. У цьому останньому інституті він виконував ще обов'язки декана Агрономічно-лісового відділу.

У царині науково-дослідної діяльности перу Покійного належить до 70 наукових (друкованих) робіт. Але він не кидав наукової роботи до останніх годин свойого життя, і в його рукописній спадщині залишилось чимало ще неопублікованих праць. З-між його більших праць можна відзначити його, сказати б, клясичну монографію „Культура цукрових буряків на Україні" (1925 рік). У цій роботі він дав підсумки за двадцять років роботи т. зв. Мережі дослідних полів Т-ва цукровиків. Але ця праця стала причиною і його переслідування з боку більшовицької влади, бо він сміливо взяв під свою оборону селян-плянтаторів цукрового буряка, критикуючи політику цієї влади що до них. Ці переслідування привели до того, що професор Городовецький мусів покинути Україну і мандрувати до Вілорусі. Це ж примусило його пізніше й еміґрувати за кордон, а під час примусової репатріяції змінити ім'я Сергій на „Володимир" (ім'я його покійного брата). У ЗДА він писав наукові праці на замовлення Мюнхенського Інституту для дослідження історії й культури СССР. Характерною рисою праць професора Городецького є їх солідність та глибока наукова вартість. Цими працями він дав багато і для своєї нової батьківщини — ЗДА, допомагаючи тутешнім людям краще розуміти відносини в СССР.

Як людина проф. В. Городецький залишив по собі для найближчих співробітників спогад щирого товариша а для ширшої української громади — свідомого й активного громадянина.

Проф. О. Архімович

З Відчитової Залі

Керівні кадри Совєтської України

Доповідь на таку тему влаштував Нюйоркський Відділ Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України в дні 3-го березня 1956, запрошуючи на доповідача проф. Юрія Бобровського. Доповідач визначив свою тему, як спробу дати оцінку тільки політично-адміністративних керівних кадрів Української ССР і залишив на боці питання професійної інтеліґенції, ввесь технічно - господарський апарат тощо. В час, коли керівні кадри цих останніх груп відзначаються великою фаховою підготовкою і часто дорівнюють панівним серед вільних народів стандартам, цього ніяк не можна сказати про провідні політичні та адміністративні елементи. Це питання зв'язане з усім дотеперішнім розвитком Комуністичної Партії України та проблемою українських культурних і політичних кадрів взагалі. Некомуністичні політичні і культурні діячі України були винищені Москвою в більшості у двадцятих і на початку тридцятих років. Тоді прийшли на чергу ті українські елементи в тодішній КПбУ, які, хоч комуністи, мали відвагу думати самостійно і вимагати поступенного усамостійнювання українського державного, господарського а то й політичного апарату. Чоловим представником тих елементів був Микола Скрипник, який в 1933 році був змушений закінчити самогубством. Вслід за тим прийшло тотальне винищування всіх тих українських комуністів, які мали хоч крихту української свідомости.

В 30-тих роках почав приходити до голосу новий нарибок керівної політичної верхівки в Україні, що був уже продуктом епохи виключної диктатури Сталіна та перемоги курсу безоглядної русифікації і централізації держави. Політичні кадри, що тоді наростали і переймали владу в руки, були виховувані на пофальшованій історії, літературі, економії, філософії, але у повній відданості генеральній лінії партії, визначеній Москвою. В таких умовах ввесь здібніший молодий елемент почав тікати від студій гуманітарних дисциплін, що, на практиці, перестали бути наукою, і кинувся в природничі і технічні науки, що їх студіювати було багато безпечніше. Ці умови привели до наростання політично малограмотних провідних партійних кадрів, що треба віднести до цілого СССР. В Україні і в інших неросійських республіках ці кадри мусіли відзначатись здібністю плазувати перед Москвою. З таких кадрів рекрутується також теперішній офіційний політичний провід КПУ.

Такий стан створить, на думку доповідача, дуже складні проблеми для української держави після здобуття нею повної незалежности. На той час в нас напевно будуть високо кваліфіковані кадри для розбудови господарського життя, транспорту, армії, але положення буде дуже ускладнене, якщо йтиме про верховні політично - адміністративні елементи вільної України. Хоч Україна формально є окремою республікою, вона на практиці знаходиться в положенні однієї з провінцій російської імперії і всі українські адміністративні кадри є тільки виконавцями доручень, що приходять з Москви. Це не є клімат, в якому виростають великі державні адміністратори. Положення, в якому знаходиться КПУ і вся українська політична та культурна верхівка, не сприяє також ростові самостійних політичних діячів ширшого маштабу.

Тема доповіді викликала велике заінтересування приявних. В дискусії приймали участь м ін. пп.: Косаренко - Косаревич, Гриців, Яремчук і п-ні Лоґуш.

Приявний.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

ЛИСТА Ч. 70

Г. К. Гупало, Седел Рівер	$ 10	Т. Штула, Берґенфілд	1
П. Семків, Фила.	9	М. Куц, Бруклин, Огайо	1
Н. Марків, Метачен	5	Н. Мазурик, Ню Йорк	1
В. Смолій, Дербі	5	В. Слуцький, Бруклин	1
Й. Самбор, Фила.	4	І. Ковальчик, Клівленд	1
Н. Поліщук, Ню Йорк	4	А. Шаран, Джерзі Сіті	1
Д-р А. Мацюрак, Берґгольз	4	М. Николюк, Відд. 458	1
Т. Дацків, Шикаґо	3	Ю. Котович, Амгерст	1
Й. Марків, Ню Йорк	3	В. Салик, Ню Йорк	1
Т. Джус, Відд. 361	2.80	З. М. Гловяк, Кензас Сіті	1
С. Туркевич, Торонто	250	С. Качуба, Гадсон	1
М. Сухоцький, Відд. 361	2	П. Назарук, Алтуна	1
С. Ярух, Відд. 361	2	Г. Трач, Констанція	1
О. Гонсьор, Шикаґо	2	Т. Клебан, Нюарк	1
О. Середюк, Відд. 130	2	Т. Колодій, Скрентон	1
Д. Товарницький, Шикаґо	2	П. Твердохліб, Рачестер	1
І. Поляниця, Белфілд	2	В. Добромільський, Клівленд	1
М. Мацко, Борлямакс	2	А. Дякун, Кенмор	1
Р. Пристай, Рачестер	2	І. Колодій, Клівленд	1
Д. Недорода, Фила.	2	В. З., Шикаґо	1
В. Добчанський, Ню Гейвен	2	Й. Мизитенко, Ню Йорк	1
Е. Гупало, Бронкс	2	П. Модний, Клівленд	1
М. Наконечний, Сиракюз	2	М. Левенець, Форест Гілс	1
І. Гірний, Ню Брітейн	2	Г. Пасічник, Амстердам	1
М. Мостова, Ню Торонто	2	Я. Клачко, Сиракюз	1
М. Хамуляк, Дірборн	2	Х. Городецька, Порт Артур	1
М. Бундик, Літл Фолс	2	О. Колтунюк, Денвер	1
В. Воркевич, Відд. 456	2	П. Шпікула, Пітсбурґ	1
Н. І. Лесняк, Відд. 130	1	П. Музичка, Відд. 456	1
І. Кошлийчук, Відд. 361	1	В. Гнатишин, Шикаґо	1
Т. Мельничук, Торонто	1		
М. Сампара, Ню Гейвен	1		

Разом $ 120.30

Новоприбула учениця Марта Цегельська виступає на телевізії в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу 21-го квітня в 8.30 перед полуднем на телевізії другий канал на програмі „Он ди Карусел" буде виступати школа ч. 98 із Бронксу зі своєю програмою „Брадергуд проґрем", в якій братиме участь і новоприбула українська учениця Марта Цегельська, як представниця українських дітей тієї школи. Вона виступить в українському народному строї і буде показувати українську народну вишивку та давати пояснення до неї.

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ НА КОНЦЕРТІ

— Українська сцена замала на моє мистецтво!

— А чи ти дав Національний Даток, щоб тобі цю сцену побільшити? ..

Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721 Church Street, Annex
New York 7, N. Y.

РЕНІЄ III І ҐРЕЙС КЕЛЛІ ПОВІНЧАЛИСЬ

„Абсолютний монарх" найменшої у світі „держави" Монако, що нараховує коло 20,000 населення, Реніє III із старої родини Грімальді, і славна американська фільмова зірка, красуня Ґрейс Келлі, донька фабриканта цеголу із Филаделфії, — повінчались у середу 18 квітня цивільним, а наступного дня церковним шлюбом. Цивільне вінчання відбулось у „престольній" залі палацу у приявності коло 150 гостей крім найближчої родини, а церковне — у місцевому католицькому соборі. Церковне вінчання перевів єпископ Жіль Барт. Князь Реніє дозволив на приявність під час цивільного вінчання тільки кількох фотографів. Цивільне вінчання засершилось відповіддю „так" (по-французьки) нареченим і нареченою на відповідний запит маршала двору князя Реніє, який переводив церемонію цивільного шлюбу, та підписанням обоїма молодими шлюбного акту. Населення Монако з великою радістю прийняло цю подію. — Князь має 32 роки, — його американська дружина — 26.

Гаммершилд продовжує наради в Ізраїлі

Єрусалим. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд перебуває далі в Ізраїлі, продовжуючи зараджуватись з ізраїльськими державними діячами. Він осягнув згоду ізраїльського прем'єра Бен Ґуріона підписати разом із єгипетським прем'єром Насcером новий акт перемир'я. Він охоплює заборону стріляти в прикордонній смузі, заборону переступати кордон і припинення всяких ворожих демонстрацій. Однаково, як Ґамаль Абдель Нассер, так само Бен Ґуріон показали Гаммершилдові прикази, видані до війська про заборону всяких ворожих збройних дій. Це вважається першим поважним успіхом Гаммершилда. Теперішні його розмови з Бен Ґуріоном торкаються двох справ, до яких Бен Ґуріон ставився до цього часу дуже неохоче: права членів Перемирчої Комісії Об'єднаних Націй свобідно порушатись на всьому терені держави, особливо ж у всьому прикордонному обширі та не тільки реєструвати факти порушення перемир'я, але й запобігати їм на підставі симптомів, що їх вони зауважили б, та поширення невтральної смуги через відтягнення з неї військ по обох сторонах кордону. Газети заповідають можливість осягнення повного порозуміння. В нарадах Гаммершилда з ізраїльськими діячами не говорилось про совєтську заяву в користь замирення на Середньому Сході. Вправді ізраїльські кола вказують на факт, що Москва далі постачає зброю Єгиптові, проте водночас вони схильні добачувати в тій совєтській заяві заохоту не тільки для мирових зусиль Об'єднаних Націй, але й для тенденції повного замирення між жидами й арабами на ґрунті існуючих кордонів Ізраїлю, — чого ніяк не хочуть признати арабські держави.

Комуністи шукають здобичі на Західній півкулі

Даллас, Текcас. — Бувший президент Герберт Гувер, промовляючи на річних зборах Міжамериканського Адвокатського Товариства, на яких були представники 19-ох американських держав, заявив, що московські комуністи з поміччю своїх поплентачів і прихильників шукають здобичі на Західній півкулі. „Комуністична цитаделя в Москві, — сказав бувший президент, — розгортає свою агресію проти Західньої півкулі, снуючи з поміччю прихильних собі людей змови, щоб повалити наші уряди". Гувер сказав, що „попереднього року Кремль пітнів, силкуючись видумати гасло про мир і добру волю між усіми людьми, але я досі не завважив, щоб комуністи припинили свої змагання в наших країнах". У попередньому місяці люди в Кремлі „відвернули портрети Сталіна лицем до стіни. Якщо вони щирі в своїх заявах, то повинні дати нам списки й адреси своїх коляборантів у наших країнах", — заявив Гувер.

● **У Рабаті**, в Марокко, заарештували двох французів, які змовились убити колишнього прем'єра Мендес - Франса, що прибув туди на партійний з'їзд і для переговорів з марокканським султаном. Поліція заскочила їх, коли вони озброєні, дряпались по стіні до готелевої кімнати Мендес-Франса. Один із змовників почав стріляти, і його ранили. Мендес - Франс виїхав був з готелю на кілька годин раніше.

● **У Брюсселі**, столиці Бельгії, 3-го травня ц. р. розпочнеться конференція 6-ти західньо-европейських держав (Франція, Італія, Бельгія, Голяндія, Люксембурґ і Західня Німеччина) для створення спільної Комісії Атомової Енерґії — використання її для мирних цілей. Продукція атомової енерґії задорога для окремих европейських держав.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВСЯЧИНА

ЗДОРОВ'Я ЛЮДСЬКОГО СЕРЦЯ ЗАЛЕЖНЕ ВІД РОДУ ТОВЩІВ, ЯКІ СПОЖИВАЄ ЛЮДИНА

Південно африканські лікарі прислали науковцям в Ню Йорку свій звіт про те, що здоров'я нашого серця залежить від роду товщів, які споживаємо, а не від кількости товщів. Коли в людській крові є багато хорестеролу, тоді кров пошкоджує артерії і може навіть спричинити серцеву атаку. Ці лікарі твердять, що тваринні товщі (свинина, воловина, масло, яйце) вкладають до крови багато хорестеролу і тим способом нищать наші артерії та серце. Та коли людина з'їдає рослинні товщі (олія з оливок, соняшника і земних горішків (арахісу), тоді не збільшується в крові скількість хорестеролу. Та коли людина їсть самі горіхи, то негайно збільшується скількість хорестеролу в людській крові.

ЖІНОЧА ОДЕЖА ВАЖИТЬ ТІЛЬКИ 3 ФУНТИ

Компанія „Г. В. Госсард" почала важити жіноче одіння в різних часах, і ствердила, що теперішня американська жінка під час теплої погоди носить на собі тільки три фунти одежі. Та не так було давніше! Жінка доби англійської королеви Єлисавети (XVI вік) носила на собі строїв ваги 55 фунтів. Сам тільки корсет важив 10 фунтів за часів Шекспіра. Весь однострій американської жінки, яка служить в армії, разом із плащем - дощовиком і черевиками, важить тільки шість фунтів і 13 унцій.

НОВЕ ВИДАННЯ ЄДИНОЇ ПОВІСТИ ВИНСТОНА ЧЕРЧИЛА

Видавництво „Рендам Гавз" перевидало першу і єдину повість бувшого англійського прем'єра Винстона Черчила, яку він видав 56 років тому. Ця книжка досі була рідкістю, і за неї треба було заплатити більш як 50 долярів, а тепер її можна дістати за 3.50 доляра. Ця повість називається „Савроля" від свого головного героя — провідника лібералів в малій республіці над Середземним морем, який бореться проти диктатора Моляра. Рецензенти підкреслюють, що в цій єдиній молодечій повісті Чирчил виявив риси свого характеру і свого письменницького стилю, який так заблистів в пізніших його творах, споминах про останню війну.

Посмертні Згадки

ІВАН ДИШЕВСЬКИЙ, довголітній член Т-ва ім. Б. Хмельницького Відд. 137 УНСоюзу в Вест Істон, Па., помер по тяжкій недузі 3-го квітня 1956 р., в 75 році життя. Покійний родився 1880 р. в селі Клебанівка, пов. Збараж, Зах. Україна. До Союзу вступив 1907 р. Полишив в смутку дружину Катерину, синів Івана і Стефана, дочок Анну, Катерину, Марію, Ольгу, Меланію, всі є членами Союзу, дві невістки, 5 зятів і 8 внуків. Похорон відбувся 6-го квітня при участи родини, членів і приятелів з погреб. заведення до Укр. Катол. Церкви св. Духа а відтак на парафіяльний цвинтар. Залишився в пам'яті членів 137 Відд. і української громади в Істон, як щирий патріот на народній ниві, та як бувший дяко-учитель парафіяльних громад. — В. Й. П.!

Ст. Колодруб, секр.

ІВАН МАЛИЙ, член Відд. 147 УНСоюзу в Алентавн, Па., помер 27-го березня 1956 р. у 41 році життя. Покійний родився в Йонґставн О., до УНСоюзу перейшов з дитячого департ. до старших в 1933 р. Був діяльним членом. Покійний полишив у великім смутку тата, дружину Ольгу, сина Івана Роберта і дві доньки Барбараpу і Марусю. Похорон відбувся 31-го березня в укр. правосл. церкві при великій участи Членів, Знайомих, Сусідів і Громадян, похований на укр. правосл. цвинтарі на Фулертон, Па. — В. Й. П.!

І. Федорак, секр.

Спорт

УСК НЮ ЙОРК — ГРЕЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ С. К. 7:1 (5:1).

Ню Йорк, 15 квітня. — Мистецькі змагання на розмоклому грищі проти греків закінчилися несподівано високою, зате заслуженою, перемогою УСК-у. Від самого початку гри уск-івці перебрали ініціятиву в свої руки й держали її майже через цілі змагання. Взірцева співпраця всіх змагунів, зокрема лінії нападу, дала у висліді гарні ворота Г. Гивеля, здобуті в 14-ій хвилині з подачі Арнта, відтак другі Є. Голюки. Треті ворота стрілив З. Шпон, а О. Наливайко далеким стрілом підвищив вислід до 4:1. Пятими воротами, що їх здобув притомно З. Шпон, покінчилася перша половина.

Після перерви греки частіше гостювали під нашими воротами. Кілька їхніх стрілів гарно оборонив Цьолко. Шості ворота впали зі стрілу Г. Гивеля, а про сьомі подбав О. Наливайко, вже в час, коли грецький воротар збирався покидати грище. Зрезиґнована дружина греків залишила грище на шість хвилин перед кінцем. Одинокі грецькі ворота впали з підворітного замішання при стані 3:0 для УСК-у.

Всі змагуни УСК-у заграли дуже жертвенно і це дозволяє нам вірити, що при такій дружній співпраці їм вдасться побідити всіх противників, зокрема теперішнього першуна Бляу-Вайс Ґотше, на що з великим зацікавленням вже сьогодні чекає вся спортова публіка метрополії.

Склад УСК-у: Цьолко, - Шміґель, Підгорецький, - Коваль, Колодій, Наливайко, - Шпон, Павлюк, Голюка, Арндт, Гивель.

На наступну неділю УСК зустріне на своому грищі італійську команду Джуліяна в мистецьких змаганнях.

В передзмагу УСК І б переміг резерву греків 2:1 (1:0). Двоє воріт для УСК-у здобув З. Крамарчук.

О. К.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ на Спортовий Клюб „Січ" Елізабет—Нюарк

Листа ч. 4.
Збірщик В. Матяш.

Зложили по $10: П. Гаряик, С. Старожитник, М. Литвин; по $5: М. Матяш, В. Матяш, І. Цюняк, Т. Бортник, Д-р Станецький, М. Керда, В. В. Маринчак, П. Кучкуда, Ю. Конопів, Маркет Авто Боді, Гай Пойнт фарма Зартин, М. Отрок, П. Цап, С. Каша, І. Вертипорох; В. Талайчук $4; по $3: Р. Яворський, В. Сімянцев, Н. Стецків, П. Глітняк, І. Є. Балацький; по $2: В. Ліскович, І. Ілемський, Т. Куридуба, М. Леськів, В. Бекесевич, В. Гарцула, М. Мостовий, Охоцький, В. Роговський, В. Сак, Солук, Потежний, В. Кучерявий, П. Гут, І. Вовк, Спігульський, Будлак, Штандера, Андріїшин, Т. Спас, В. Дубас, Бундзяк, Барук, Я. Ткач, Д. Кузів, Н. Коваль; по $1: В. Роговський, Венькe, Лазірко, Попович, Робак, Голик, Демків, Струй, Клебан, Боярський, Демчук, Кузан, Мись, Сорочко, Олесницький, Мирош, Голота, Рудий, Федоровський, Мигаль, Семенишин, Атаманець, Дзюс, Мандрусяк, Ліпський, Махенко, І. Яворський, М. Дорош, Зварич, Дубровський, Панос, Фучило, Маґіс, Янів, Корда, Гавіщак, Лемеґа, Юркевич, Матківський, Саміла, Ґенґа, Березяк, П. Гудзовський, А. Радомський, М. Гудзовський, Филипчук.

● **В місті Віговкен** пані Іда Правт відзначила 100-річчя своїх народин. Вона заявляє, що своє довголіття завдячує тому, що „кожного ранку п'є на порожній шлунок холодну воду".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 64 повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 21-го квітня, о год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо всіх прийти на збори. І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори членів В-ва св. Юрія, Відд. 239 відбудуться в суботу, 21-го квітня в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin від год. 5 до 7:30 попол. Крім Союзових справ секретар буде також приймати пожертви на писанку для ЗУАДК-у. — Д-р В. Галан, гол.; М. Ковальчук, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка 42 Відд. повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22-го квітня, о год. 2-ій попол., в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо прийти всіх членів, бо є важні справи до полагодження. Приєднуйте нових членів до нашого Т-ва. — В. Марущак, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 3655. Немає виходу.

Коли мавполюдина впала з сухої галузі, її оточили воїни — людожери.

Юрба тубільців, погрожуючи канчуками, роззброїла Тарзана.

Ватажок Манґа по чортівськи шкірив зуби. — Добра порода, киньте його до інших в'язнів!